

Bohoslužby v Zábřeze 28.června 2015

Mk 5,21-43

Milé sestry, milí bratři, Ježíšovo působení vyvolávalo mezi jeho současníky hodně otázek. Vždycky je dokázal něčím novým překvapit. Proto je přítomen veliký dav všude, kam se pohne. I v tuto chvíli, sotva přistane na břehu, už je zde opět dav plný dalšího očekávání, dalších nadějí. Tak co nyní uvidíme? Čeho budeme svědky? Zajisté už vědí, že utišil moře, poručil živlu, který jinak znamenal ohrožení života. A tak je zajímavé čekat, co bude dál? Čemu poručí, co překoná?

Dav nebyl ale plný jen těch, kdo chtěli vidět neobvyklé věci. Přicházejí i ti, kdo hledají v Ježíši naději, kdo jsou v zajetí a hledají vysvobození. Dnes nám evangelista Marek vypráví hned o dvou takových zajatcích. V obou případech hraje roli nemoc. Jsou v jejím sevření. Nejprve je to správce synagogy Jairo. Má nemocnou dceru, už umírá. To je velmi zlá situace, neskutečně člověka umí spoutat. Proto se dá pochopit naléhavost jeho hlasu, veliká touha, aby přišel a zachránil ji. A spolu s ní aby osvobodil i zbytek rodiny. Myslím, že si jeho utrpení a naději spojenou s Ježíšovým zásahem umíme plně představit. Vždyť tolikrát trpíme ani ne tím, co se děje nám, ale tím, co se děje s našimi blízkými. A nemusí jít jen o stav fyzické nemoci a s tím spojeného umírání. Myslím, že pod Jairovu prosbu se může klidně vejít i nemoc celého člověka. Ostatně právě u dětí tím rodiče hodně trpí, když se vydávají cestou, kterou je nevedli a vést ani nechtěli, když se dostávají do stavu, že nikoliv tělesně, ale před Bohem umírají. Kolik modliteb a nepokoje stojí rodiče, když jsou jejich děti takto nemocní. Kolik takovýchto úpěnlivých proseb míří k Bohu za nejbližší, za dobré přátele. Takže určitě zde Jairovi velice rozumíme a jsme naplněni spolu s ním nadějí, kterou vidíme v tom, že Ježíš s ním odchází. Vyslýchá jeho volání a jde mu pomoci.

V tu chvíli se objevuje druhá postava zápasící s nemocí. Dvanáct let ji trápí krvácení. Ta žena je také v dost špatné situaci. Předně u ní můžeme vidět zklamání a beznaděj. Podstoupila mnohé léčení, vynaložila vše, co měla, a stejně to k ničemu nevedlo. Zde se asi těžko člověk brání otázkám typu, proč to postihlo zrovna mne? Proč se mnozí vcelku brzy uzdraví a já ne? Co ještě mám dělat? Co vlastně vůbec dělat, když už není žádná naděje? Navíc je tu ještě další komplikace a tou je vyloučení z bohoslužebného života. Podle Mojžíšova Zákona je nečistá, což znamená, že nemůže do chrámu, nemůže se účastnit bohoslužby. Takže k beznaději se váže i určitá forma odloučení od Boha. Umíme si takovou situaci představit sami u sebe? Dost možná ano. I zde se můžeme odpoutat od konkrétní nemoci a podívat se na to, co je za ní, tedy

selhání jakýchkoliv pokusů o řešení problému a navíc ještě určité odloučení od Boha. Může to připomínat situaci svázání hříchem, konkrétní vinou, kterou se člověk snaží odčinit, ale prostě to nejde. Svůj zápas prohrává. A nejen, že prohrává, ale také se začíná cítit nehodný Boží společnosti. Cítí-li člověk, že jeho srdce je nečisté, cítí se provinile i vůči Bohu a nechce se před ním moc ukázat. Ostatně je to vidět i na té ženě. Nechce předstoupit před Ježíše a říct mu svou prosbu. Možná se obává toho, že Ježíš pospíchá a nechce jej zdržovat. Možná se chce uvarovat toho trapasu, že ho poprosí a ono to nevyjde. Vždyť zklamalo tolik pokusů, tak to může bouchnout i teď. A bude lepší, když to zůstane jen u ní a nebude se vystavovat posměchu celého davu.

Ostych před Bohem se u té ženy skoro až neslučuje s vírou, kterou vkládá do svého pokusu o uzdravení. Stačí se dotknout, nenápadně zezadu. Skoro jakoby se v tom ozývala veliká pokora žalmisty, který v utrpení netouží po hledění na Boží tvář, ale stačí mu být jen vrátným domu Páně. Stejně tak marnotratný syn, který nechce bývat otci na očích, ale stačí být mu posledním ze služebníků v jeho domě. To je opravdu nesmírná pokora smísená s velikou touhou. Touží po Bohu, po setkání, po uzdravujícím dotyku. Ale nechce před něj předstoupit, protože se cítí nehodná, možná už zavržená. Ve chvíli, kdy se Ježíše dotkne je ale uzdravena. A všechno se rázem mění. Klidně by mohla potichu zmizet a děkovat Bohu, že je zase zdravá, je čistá, vše je na dobré cestě. Ježíš to trochu zkomplikuje. Poznává, že uzdravil a chce, aby ta žena vystoupila z davu a předstoupila před něj. Na první pohled to může vypadat jako určité kárání. Jak si mohla dovolit něco takového. Ale zkusme to vidět i z jiné strany. Byla uzdravena, ale ne zcela. Problém nebyl jen tělesný, ale i právě vnitřní, vztahový. Myslím, že v tom můžeme vidět určitou souvislost. Takže Ježíš ji tím dává najevo, že se nemusí bát předstoupit před něj, před Boha. Uzdravuje ji v podlomeném sebevědomí, že ji dělí od Boha propast a proto i to uzdravení si od něj musí skoro až ukrást. Má-li být cele uzdravena, pak nejen v tom, že ji přestane krvácení, ale i v tom, že bude vědět o Božím přijetí. Už po té, co se Ježíše dotkla, se cítila vyléčena. Ale Ježíš ji to potvrzuje ještě i svým slovem. Tím se uzdravení dá považovat za dokonané. K uzdravení zaznívá i slovo pokoje a svědectví, aby věděla ona i celý zástup, že se tak stalo její vírou. Ta ji nakonec uzdravila. Přes všechny stud, možná i zklamání z Hospodina, přesto šla právě u něj hledat uzdravení. Proto ji ani Ježíš nesoudí, ale zvěstuje ji slovo pokoje.

Toto setkání s nemocnou znamená rozhodující zdržení při jiné cestě. Alespoň zpočátku by se to tak dalo nazvat. Ježíš pátrá po ženě, kterou uzdravil a jakoby zapomíná, že dřív tu byl správce synagogy a jeho prosba je velice naléhavá. Vždyť dcera mu umírá. Než ale celý zástup vyrazí na další cestu, přichází smutná zpráva. Už není důvod jít dál, dcera zemřela. Poslové to řeší zcela prakticky. Prostě řeknou Jairovi, že je zbytečné dál Ježíše obtěžovat. Přišla smrt a zde už ani Ježíš nic nezmuže. Alespoň tak to dedukují Jairovi služebníci. Smrt je konečnou stanicí, stavem, který se nedá změnit. A tak by bylo namístě, aby se Ježíš omluvil a projevil svou soustrast. Místo toho Ježíš Jaira nabádá k víře. Neboj se, jen věř. Co takové slovo v tu chvíli vyjadřuje? Proč to říká? Čeho se nemá bát a čemu má věřit? Jsou to podivná slova útěchy. To, čeho se obával, se stalo, tak je to už stejně bezpředmětné. Tímto směrem ale Ježíš neukazuje. Nebát se a věřit je výzva k následování a důvěře tomu, co vykoná. V tuto chvíli to

znamená nechat ho jednat, i když to jednání může vyvolávat mnoho otázek. Například, proč bere s sebou další tři učedníky, proč ze sebe dělá bláznů a všem tvrdí, že dítě jen spí?

Na tomto příběhu se ukazuje, že víra opravdu míří někam za hranice našich možností, našeho vnímání světa. Věřit, že dívka spí znamená věřit, že může zase vstát. Z lidského pohledu je to naivita, bláznovství. Jak může vstát, když mnozí říkají, že zemřela? Ale právě v tom to je. Proti sobě stojí to, co mnozí říkají, a to, co říká Ježíš. Mnozí mluví o konci, konci všech nadějí. Ježíš mluví o dalším pokračování. Jak případně to zapadá i do našich životů. Vždyť mnohokrát stojíme před otázkou, čemu více věřit, o čem se opřít? Věřit hlasům kolem nás, které jsou docela logické a vypadají přijatelně, nebo věřit hlasu Božímu, který je někdy v rozporu s tím, co vnímáme jako logické a přirozené? Tíhneme spíše k tomu pohledu ze světa. Vždyť je odzkoušený, je dokázaný, logický. Jenže ne vždy nás takový pohled vede ku pokoji. Tak jako nás nevede ku pokoji situace, která nastala s Jairovou dcerou. Zanedbal něco Ježíš? Mohl ji uzdravit na dálku, když věděl, že umírá a ještě se dohaduje s nějakou ženou po cestě. Stalo se opravdu to, co je přirozené, nebo se to může odvíjet i jinak?

K údivu všech shromážděných se Ježíš neprojevil jako naivní bláznů, ale jako někdo, kdo má moc i nad smrtí. Vždyť tu holčičku probudil k životu. A stačilo mu jen vzít ji za ruku a vyzvat, aby vstala. Nic víc. K čemu nás takový čin vede? Možná právě k tomu, abychom nezapomínali na víru. Víra hrála svou roli v uzdravení nemocné ženy, stejně tak jako hraje roli i zde při uzdravení holčičky i jejích rodičů. V tomto uzdravení můžeme vidět ještě ale něco víc než jen záchranu rodinného štěstí. Jsou zde dva takové detaily, které stojí za povšimnutí. Prvním z nich je věk. Určitě to není náhoda, že ta dívka je na světě tak dlouho, jako dlouho je zde trápení té ženy krvotokem. Dvanáct let je určitá plnost. V tomto případě bychom mohli mluvit o plnosti trápení, kterého se dostalo oběma, té ženě i Jairovi. U té ženy je to asi pochopitelné, ale u Jaira? Ano i u něj. Vzpomeňme jen na to, že přece zde nemusíme jen vidět fyzickou nemoc, ale je zde i něco hlubšího. Je zde překonání překážek, je zde čas, po který působí na člověka nepokoj. A právě u toho Jaira může být viditelné to, co možná kolikrát přichází i na nás. Máme již od počátku obavy o své děti. Tu větší, tu menší, tu je přiznáme nebo ne. Ale v duchu určitě přemýšlíme, jaké budou a doufáme, že se nevydají špatnou cestou. Dcera Jairova je tak souhrn rodičovských obav o děti. Bez Ježíše přeci umírají. A zrovna ten věk dvanácti let, to je doba velice zvláštní. Chlapci ve svých dvanácti končí dětství. Jakoby před Hospodinem na sebe brali sami závazek Zákona. U dcer to bude asi podobné. A tak zde můžeme vidět mimo jiné dítě na prahu dospělosti, kdy samo má nést odpovědnost za svou cestu. A my vidíme, že to dítě může umřít. Co se dá dělat? Zbývá jen Ježíš. On může život zachránit. A tu je ten druhý detail. Záchrana a spása je v řečtině stejné slovo. Jairovi tak mluví o spáse, touze, aby to dítě bylo zachováno životu. A i když se zdá, že překročí hranici, přes kterou není návratu, Ježíš svou podanou rukou tuto hranici dokáže překonat. Jak té ženě, tak dívce začíná nový život. A začíná tím, že dochází k setkání s Ježíšem, že Ježíš obě volá k sobě a tím i životu.

Tyto dva Ježíšovy činy nás mohou posílit. Vždyť problémy a boleti těch, kdo v příběhu vystupují jsou i naše bolesti. Různá zranění, obavy, marné zápasy, pocity beznaděje. Kolikrát to prožíváme u nás samotných i svých bližních. Je zde ale naděje a tou je Ježíš. Můžeme k němu přijít, můžeme do jeho péče odevzdávat. A hlavně mu smíme věřit. Vždyť jeho dotyk vrací člověka k životu. A tak se nebojme a věřme, že Bůh naše zápasy vidí, vidí naše obavy a bolesti a přichází na pomoc. A to i tehdy, kdy nám přirozenost velí všechno vzdát. A tak mu dejme znovu a znovu šanci, aby nás i naše blízké uzdravil.

Pane Ježíši, jsi zachránce lidského života, jsi ten, který podává svou pomocnou ruku, ten, který uzdravuje svým dotykem. Prosíme za naše děti, abys je zachoval při životě, abys je sám k němu povolával. A prosíme i za naše blízké, abys jim dával poznávat svůj pokoj, který v tobě mohou naleznout vzdor všem svým slabostem a vinám.

Amen.